

Załącznik do Uchwały
Nr 231/XXXI/09
Rady Miejskiej w Żurominie
z dnia 28 maja 2009 roku

**RADA MIEJSKA w ŻUROMINIE
I BURMISTRZ GMINY I MIASTA ŻUROMIN**

**LOKALNY PROGRAM
REWITALIZACJI MIASTA ŻUROMIN
NA LATA 2007-2015**

Żuromin, maj 2009

I. WSTĘP.....	3
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY ŻUROMIN.....	5
1. LOKALIZACJA MIASTA ŻUROMIN.....	5
2. HISTORIA MIASTA.....	7
3. DEMOGRAFIA.....	9
4. BEZROBOCIE.....	10
5. ANALIZA POTENCJAŁU OBSZARU – ANALIZA SWOT.....	12
III. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	14
IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI.....	21
V. OPIS PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	29
VI. PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE W LATACH 2007-2015 WRAZ ZE ŹRÓDŁAMI FINANSOWANIA.....	38
VII. CHARAKTERYSTYKA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	44
VIII. PLANOWANE REZULTATY.....	51
IX. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU.....	54
1. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU.....	55
2. KOMUNIKACJA SPOŁECZNA.....	56
X. PODSUMOWANIE.....	57

I. WSTĘP

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone w celu określenia i zidentyfikowania potrzeb w zakresie rewitalizacji zdegradowanych społecznie i ekonomicznie obszarów i obiektów, znajdujących się na terenie miasta Żuromin w kontekście wykorzystania funduszy strukturalnych w latach 2007 - 2015.

Rewitalizacja to proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych dzielnicach miast, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego oraz do ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych. Obejmuje ona kompleksowe działania techniczne, społeczne i ekonomiczne mające na celu przywrócenie dawnej świetności oraz zapewnienie rozwoju określonego obszaru: dawnych dzielnic miejskich, terenów przemysłowych, powojkowych oraz „blokowisk”. Do istotnych, pozytywnych wyznaczników koncepcji rozwiązywania sytuacji kryzysowych poprzez rewitalizację należą: zachowanie walorów historycznych danego obszaru, podkreślenie jego unikalności i kolorytu lokalnego, działanie w zgodzie z potrzebami i wartościami danej społeczności, przy jej aktywnym udziale w przygotowaniu i realizacji programów rewitalizacji. Wspólne inicjatywy i działania władz lokalnych i mieszkańców, instytucji zlokalizowanych na danym terenie oraz innych zainteresowanych partnerów, pozwalają na osiągnięcie większych efektów rzeczowych oraz większą akceptację społeczności lokalnej. Prowadzi to do rozkwitu

społeczno-kulturalnego i gospodarczego rewitalizowanego obszaru i całego miasta. Termin „rewitalizacja” oznacza powtórne przywrócenie do życia, czy też przydanie życia czemuś, czemu witalności brakuje. Rewitalizacja to połączenie działań technicznych – jak np. remonty – z programami ożywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązania problemów społecznych.

Lokalny Program Rewitalizacji to zintegrowany, interdyscyplinarny, kilkuletni, program operacyjny bazujący na współpracy różnych podmiotów. Obejmuje równocześnie działania infrastrukturalne wraz z działaniami przygotowywanymi na rzecz rozwoju handlu i usług oraz kwestii społecznych dla mieszkańców wyznaczonych obszarów.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Żuromin na lata 2007-2015 jest zwieńczeniem działań rewitalizacyjnych od wielu lat prowadzonych na terenie miasta w różnych formach.

Nie wszystkie jednak przedsięwzięcia konieczne do wykonania na obszarze miasta były współmierne z możliwościami finansowymi i organizacyjnymi gminy Żuromin. Konieczność prowadzenia systematycznych działań rewitalizacyjnych wynika z faktu, iż teren miasta, a w szczególności określony w niniejszym opracowaniu obszar rewitalizacji, dotyka wiele problemów o charakterze społeczno-gospodarczym, którym gmina nie jest w stanie samodzielnie stawić czoła celem ich ograniczenia.

Należy jednak zaznaczyć, iż pomimo dużych problemów jak np. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, obszar miasta wybrany jako pierwszy do rewitalizacji, posiada znaczny niewykorzystany potencjał społeczny, gospodarczy, kulturalny i turystyczny.

Skorzystanie ze środków Unii Europejskiej przeznaczonych na rewitalizację pozwoliłoby z jednej strony skutecznie ograniczyć na obszarze rewitalizowanym zjawiska negatywne, a z drugiej strony rozwinąć niewykorzystany potencjał poprzez aktywizację mieszkańców, poprawę estetyki miasta, poprawę warunków komunikacyjnych, poprawę warunków inwestycyjnych itp.

Osiągnięcie tego celu będzie jednak wymagało nie tylko kompleksowych działań Władz miasta, ale również włączenia się jak największej rzeszy osób i instytucji, które również będą chciały skorzystać ze środków na rewitalizację i przyczynić się tym samym do rewitalizacji całego miasta Żuromin.

Zadaniem *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żuromin na lata 2007-2015* będzie bowiem przede wszystkim zaktywizowanie na obszarze rewitalizowanym jak największej rzeszy osób i instytucji do działań, które dzięki środkom z Unii Europejskiej mają szansę na realizację w celu dokonania trwałej zmiany oblicza obszarów problemowych na terenie Żuromina.

Konsekwentnie realizowane działania rewitalizacyjne przyczynią się do znacznego przyśpieszenia rozwoju miasta Żuromin.

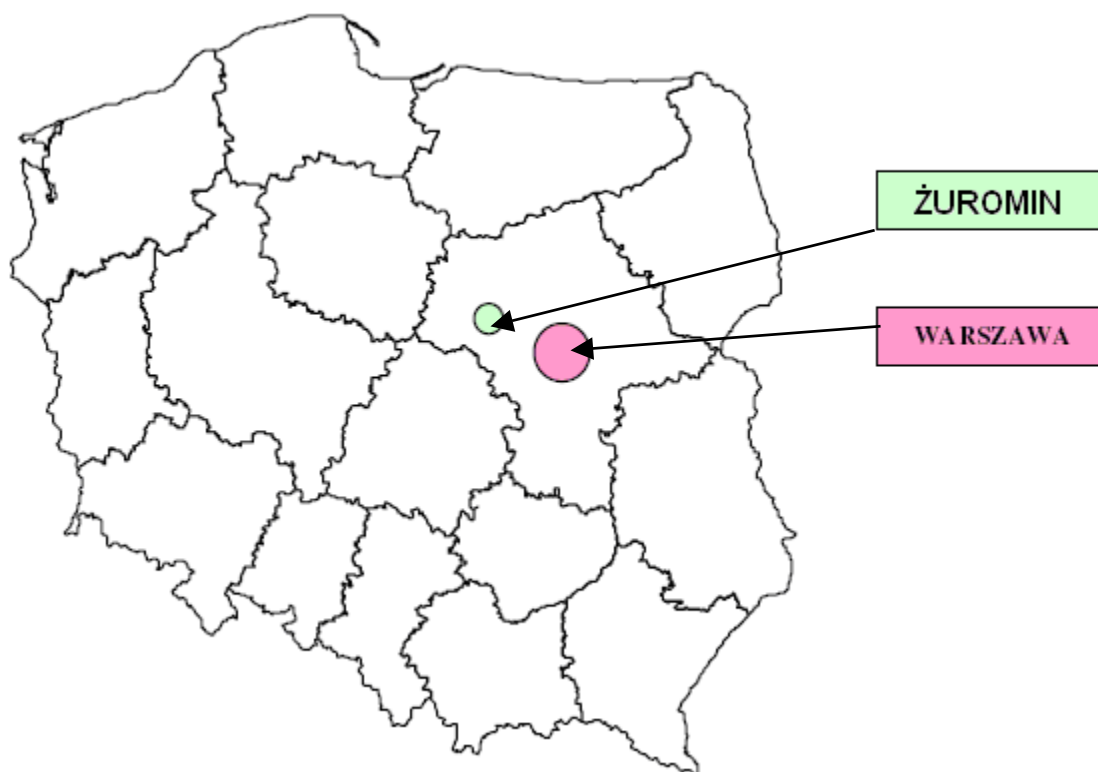

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY ŻUROMIN

1. LOKALIZACJA MIASTA ŻUROMIN

Miasto Żuromin położone jest w północno – zachodniej części Województwa Mazowieckiego, na terenie Powiatu Żuromińskiego, ok. 150 km od Warszawy. Żuromin leży na pograniczu dwóch makroregionów, które rozdziela od siebie dolina rzeki Wkry. Tereny położone na zachód od rzeki to mezoregion tzw. Równiny Urszulewskiej, należącej do makroregionu zwanego Pojezierzem Chełmińsko-Dobrzyńskim. Pozostały teren na wschód od Wkry to Równina Raciążska, stanowiąca fragment Niziny Północnomazowieckiej.

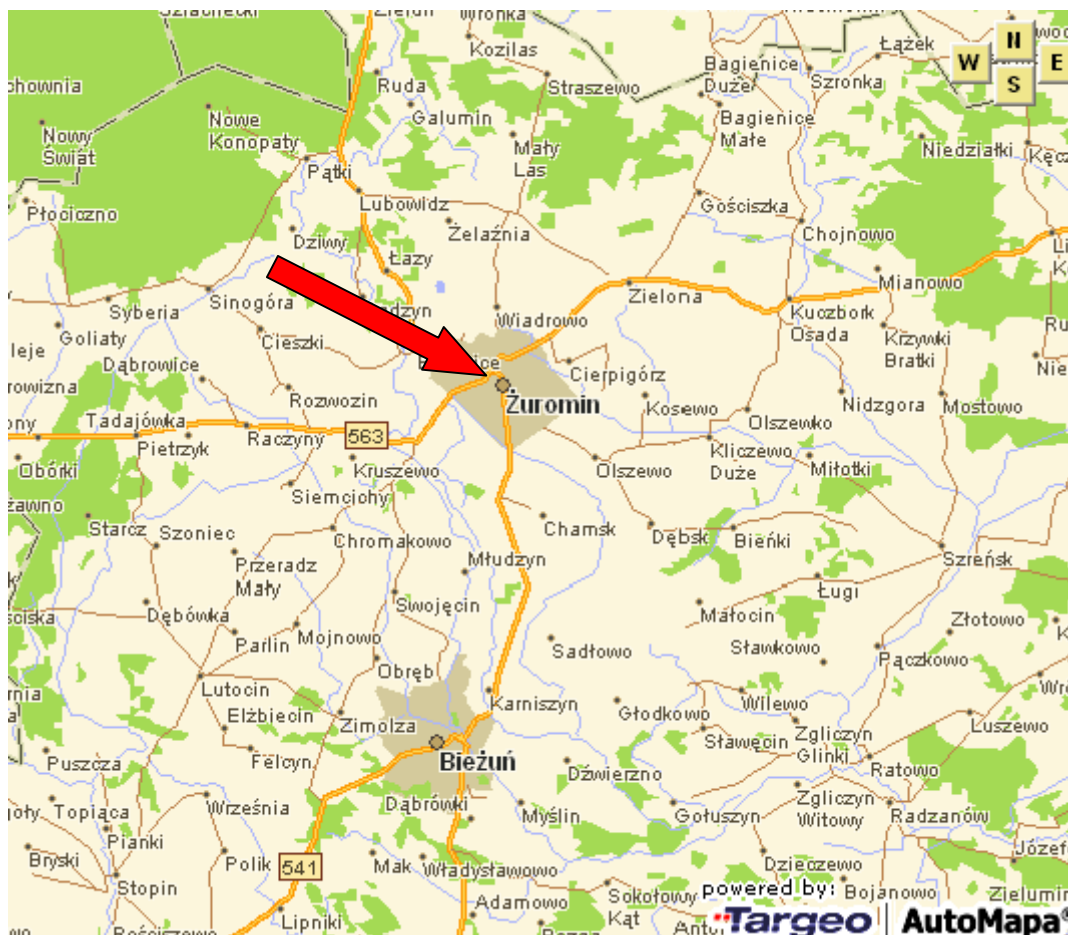
Mapa 1. Lokalizacja Miasta Żuromin

Źródło: Opracowanie własne.

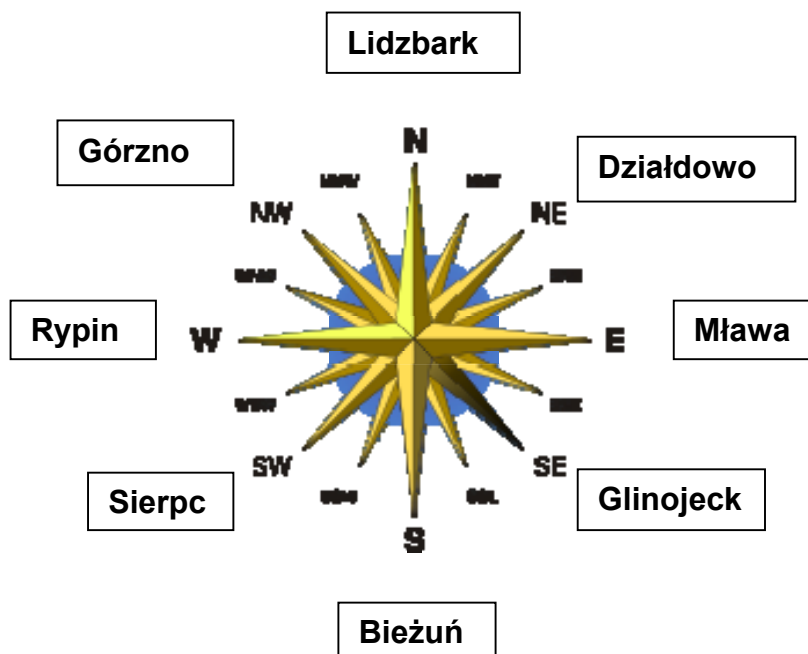
Mapa 2. Lokalizacja Miasta Żuromin

Powierzchnia miasta wynosi 1111 ha. W 2007 roku obszar gminy Żuromin zamieszkiwało blisko 14.500 mieszkańców (14.363 osób). W skład gminy wchodzi 25 miejscowości zlokalizowanych na obszarze 23 sołectw. Charakterystyczną funkcją rozwiniętą w gminie jest rolnictwo.

W sąsiedztwie miasta znajdują się następujące miejscowości:

Rysunek 1: Sąsiednie miejscowości Żuromina

2. HISTORIA MIASTA

Początki osadnictwa w okolicach Żuromina są datowane na XI–XII wiek. Świadczy o tym cmentarzysko w miejscowości Poniatowo. Było to osadnictwo puszczańskie, gdyż obszary żuromińskie pokrywały gęste lasy i liczne bagna. Stwarzało to dogodne warunki dla żerowania i siedlisk zwierząt. Ponadto stanowiły liczny zasób gleb nadających się pod uprawę.

Pierwsze wzmianki o osadzie pochodzą z XIII wieku. W 1293 roku osadę tę – zwaną Żeromino – książę mazowiecki Bolesław II mazowiecki darował komesowi Brodzie ze Szreńska.

W latach 1329-1351 tereny te były zhołdowane przez króla czeskiego Jana Luksemburskiego. Dopiero od 1351 roku król Kazimierz III Wielki uczynił je lennem Polski. Po jego śmierci, Zawkrze zostało ponownie włączone do księstwa polskiego przez księcia Siemowita III. Jego syn Siemowit IV w 1384 roku oddał ziemię Zawkrzeńską w zastaw Krzyżakom za 3600 kop groszy polskich. Okres zastawu trwał do 1399 roku. Ostatecznie Zawkrze włączył do Korony król Jan Olbracht. W 1502 i w 1505 roku król Aleksander Jagiellończyk zrównał Ziemię Zawkrzeńską

i Ziemię Płocką pod względem podatku poradnego i wyboru urzędników z innymi ziemiami korony.

W tym czasie (do 1489 roku) właścicielem Żuromina była rodzina Szczygłów. Po 1489 osada przeszła w ręce rodziny Dębskich. W 1578 roku wieś Żuromin liczyła już około 200 mieszkańców. Przed 1643 znalazła się w posiadaniu Tomasza Działyńskiego – wojewody chełmińskiego. Od 1703 roku Żuromin był własnością Michała Zdzisława Zamoyskiego – łowczego wielkiego koronnego i wojewody smoleńskiego, jako posag Anny Działyńskiej – wojewodzianki chełmińskiej. Pod zarządem Zamoyskich przeżywał znaczny rozwój gospodarczy, kulturalny i religijny.

Niebagatelną rolę odegrał w tym względzie rozwijający się kult maryjny. Wykorzystując ten kult Michał Zdzisław Zamoyski oraz Bohdan Mostowski – podczaszy płocki (potem kasztelan sierpecki i płocki) w 1714 roku ufundowali drewniany kościół. W 1718 roku biskup płocki Ludwik Bartłomiej Załuski zorganizował przy kościele misję Jezuitów z Pułtuska. Sprowadził ich do Żuromina Michał Z. Zamoyski, oddając im pod opiekę kościół oraz dom mieszkalny. Liczne pielgrzymki wiernych sprawiły, że Jezuici przystąpili do budowy większego kościoła murowanego. Rozpoczęte prace przerwała kasata zakonu w 1773 roku.

W 1794 roku wielki pożar zniszczył prawie całe miasto, spłonął budynek szkoły wraz z drewnianym klasztorem. Ocalało kilka domów i nowo wybudowany, murowany kościół 27 maja 1925 roku Żuromin odzyskał prawa miejskie utracone w 1869 roku. Stało się to dzięki staraniom mieszkańców, władzom powiatu sierpeckiego, do którego należał Żuromin i przychylności województwa warszawskiego.

8 października 1939 roku, po wkroczeniu Niemców, dekretem Hitlera Żuromin otrzymał nazwę Görtzen i został włączony wraz z całym północnym Mazowszem do rejencji ciechanowskiej. Władze w mieście sprawował komisarz niemiecki.

W chwili obecnej Żuromin jest nowoczesnym miastem, przeżywającym dynamiczny rozwój, który zostanie wzmocniony na skutek pojawienia się możliwości skorzystania w najbliższych latach ze środków Unii Europejskiej.

Zakłada się, iż środki te z jednej strony pozwolą kultywować tradycje handlowe Żuromina, a z drugiej strony będą stwarzały możliwość zbudowania na

dotychczasowym dorobku historycznym nowej historii gminy Żuromin, jako miasta nowoczesnego, dynamicznie się rozwijającego.

3. DEMOGRAFIA

Ogólna liczba ludności gminy Żuromin na koniec 2007 roku wynosiła 14 363, w tym: kobiety – 7 336, mężczyźni – 7 027. W mieście Żuromin w 2007 r. mieszkało ponad 61% mieszkańców Gminy: prawie 62% kobiet i 60% mężczyzn.

Zmiany struktury demograficznej w ostatnich latach prezentuje tabela 1.

Tabela 1. Struktura demograficzna gminy Żuromin w latach 2003 – 2007

Wyszczególnienie	Rok				
	2003	2004	2005	2006	2007
Ludność ogółem	14403	14 369	14 298	14 322	14 363
Mężczyźni	7087	7 065	7 001	7 001	7 027
Kobiety	7316	7 304	7 297	7 321	7 336
Ludność ogółem na obszarach miejskich	8742	8 724	8 660	8 691	8 769
Mężczyźni	4249	4 246	4 204	4 204	4 238
Kobiety	4493	4 478	4 456	4 487	4 531
Ludność ogółem na obszarach wiejskich	5661	5 645	5 638	5 631	5 594
Mężczyźni	2838	2 819	2 797	2 797	2 789
Kobiety	2823	2 826	2 841	2 834	2 805
Wskaźnik obciążenia demograficznego					
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	68	65,5	63,1	62	60,9
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	53,2	56,3	58,5	61,5	64,1
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	23,6	23,6	23,3	23,6	23,8
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem					
W wieku przedprodukcyjnym	26,4	25,3	24,4	23,7	23,1
W wieku produkcyjnym	59,5	60,4	61,3	61,7	62,2
W wieku poprodukcyjnym	14,1	14,3	14,3	14,6	14,8
Saldo migracji w ruchu wewnętrznym					
Ogółem	-17	-44	-62	-16	-38
Mężczyźni	-2	-24	-43	-11	-18
Kobiety	-15	-20	-19	-5	-20
Przyrost naturalny					
Ogółem	-7	45	0	11	29
Mężczyźni	-13	14	1	-8	12
Kobiety	6	31	-1	19	17
Wskaźniki modułu gminnego dotyczące ludności					
Ludność na 1 km ²	70	71	72	72	72

Kobiety na 100 mężczyzn	98	98	98	98	97
Małżeństwa na 1000 ludności	6,2	5,8	6,7	7,1	8,5
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,2	12	12	14,6	12,6
Zgony na 1000 ludności	11,7	9,2	9	11,3	10,2
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-2,5	2,8	3	3,3	2,5

Źródło: Dane GUS.

W analizowanym okresie liczba ludności zwiększała się na terenie miejskim i jednocześnie spadała na obszarach wiejskich Gminy. Pomimo dodatniego przyrostu naturalnego liczba ludności w Gminie obecnie jest niższa o prawie 0,5% niż w 2005 r. Ponadto w gminie od kilku lat utrzymuje się ujemne saldo migracji ludności a także obserwuje się pogłębianie tego problemu.

Ponad 62% mieszkańców Gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym i z roku na rok obserwowany jest wzrost tej grupy ludności. W przypadku mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym obserwuje się natomiast coroczny spadek udziału tych grup ekonomicznych w ogólnej strukturze ludności Gminy.

4. BEZROBOCIE

Głównie ze względu na dynamiczny rozwój na terenie miasta i gminy Żuromin placówek handlowo-usługowych, a także z uwagi na fakt, iż przedsiębiorstwa produkcyjne systematycznie zwiększają zatrudnienie, poziom bezrobocia w ww. regionie systematycznie spada. Przyczyn takiego stanu i poziomu bezrobocia w mieście i gminie Żuromin można upatrywać się m.in. w:

- emigracji zarobkowej,
- rozwoju usług handlowo-usługowych, które zapewniają powstawanie nowych miejsc pracy,
- sezonowych pracach w rolnictwie czy budownictwie,
- tworzeniu własnych działalności gospodarczych przez osoby bezrobotne.

Potwierdzają to poniższe dane.

Tabela 2. Liczba osób bezrobotnych na terenie miasta i gminy Żuromin

Rok	Liczba bezrobotnych	
	Miasto	Gmina
2004	1112	667

2005	1048	623
2006	896	500

Źródło: Dane GUS

Tabela 3. Struktura bezrobocia na terenie miasta i gminy Żuromin

Rok	Gmina	Miasto	% bezrobocia dla powiatu żuromińskiego
	% bezrobocia w odniesieniu do powiatu żuromińskiego	% bezrobocia w odniesieniu do powiatu żuromińskiego	
2004	bd	bd	27,60%
2005	bd	bd	25,40%
2006	bd	bd	23,10%

Źródło: Dane GUS

Tabela 4. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia

Wyszczególnienie	2004		2005		2006	
	M	K	M	K	M	K
Struktura bezrobocia wg wykształcenia na terenie miasta Żuromin						
wyższe	18	27	23	33	13	39
policealne i średnie zawodowe	160	163	137	164	126	136
ogólnokształcące	38	79	38	93	45	80
zasadnicze zawode	217	153	182	140	150	115
gimnazjalnie i poniżej	138	119	126	112	97	95
ogółem	571	541	506	542	431	465
Struktura bezrobocia wg wykształcenia na terenie gminy Żuromin						
wyższe	1	6	0	9	4	11
policealne i średnie zawodowe	54	80	53	77	44	59
ogólnokształcące	6	24	7	23	13	29
zasadnicze zawode	144	106	127	97	89	87
gimnazjalnie i poniżej	141	105	132	98	86	78
ogółem	346	321	319	304	236	264

Źródło: Dane GUS

Tabela 5. Struktura bezrobotnych wg wieku

przedział wiekowy	2004		2005		2006	
	M	K	M	K	M	K
Struktura bezrobocia wg wieku na terenie miasta Żuromin						
18-24	177	109	135	107	129	100

25-34	139	162	131	159	98	119
35-44	117	157	94	151	78	123
45-54	113	104	121	117	99	109
55-59	23	9	23	8	23	14
60 i więcej	2	-	2	-	4	-
ogółem	571	541	506	542	431	465
Struktura bezrobocia wg wieku na terenie gminy Żuromin						
18-24	108	85	92	72	68	67
25-34	85	101	68	103	58	82
35-44	78	71	70	68	48	58
45-54	60	57	69	53	21	78
55-59	13	7	18	8	11	8
60 i więcej	2	-	2	-	7	-
ogółem	346	321	319	304	213	293

Źródło: Dane GUS

5. ANALIZA POTENCJAŁU OBSZARU – ANALIZA SWOT

Określenie potencjału rozwojowego obszaru Żuromina jest wynikiem analizy stanu i prognoz rozwojowych, na które składają się informacje i dane zawarte w dostępnych dokumentach statystycznych, raportach i planach oraz w dokumentach strategicznych i programowych miasta Żuromin. Dodatkowo przeprowadzono identyfikację głównych problemów w podstawowych i przyjętych w założeniach do programu sferach działań – tj. społecznej, ekonomicznej i przestrzenno-środowiskowej.

Badany obszar posiada swoje atuty stanowiące o jego potencjalnej sile rozwojowej, ma również swoje braki, wady i słabości. Jedne i drugie są związane z jego zasobami – potencjałem wewnętrznym. Rzetelna ocena zarówno atutów jak i słabości, a także szerszego kontekstu powiązań i uwarunkowań stanowiących możliwości lecz także zagrożenia, pozwala na określenie kierunków rozwoju obszaru Żuromina jako samodzielnej struktury przestrzennej stanowiącej ważną i integralną część powiatu.

Zgodnie ze Strategią Miasta i Gminy Żuromin do 2015 r, analiza SWOT miasta przedstawia się następująco:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - układ komunikacyjny, skrzyżowanie dróg, dobry dojazd do wielu miast, - rozwój rolnictwa, dobre gleby i poprawiająca się struktura obszarowa gospodarstw rolnych, - duże zasoby siły roboczej o zróżnicowanych kwalifikacjach - występowanie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych - dobry poziom szkolnictwa, dbałość o tradycje, patriotyzm społeczeństwa - dobry stan ochrony środowiska, funkcjonujące składowisko odpadów komunalnych - dobra opieka służby zdrowia – szpital - silnie rozwinięty handel i usługi 	<ul style="list-style-type: none"> - patologie społeczne, - niedostosowanie tempa budownictwa mieszkaniowego do potrzeb społeczeństwa, - zły stan infrastruktury technicznej: brak gazu, na terenie wsi lub przydomowych oczyszczalni, - braki w infrastrukturze społecznej i kulturalnej, - braki w infrastrukturze społecznej i kulturalnej, - duże bezrobocie - niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, - brak jezior, lasów, brak atrakcji turystycznych - słaba promocja miasta i gminy
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - położenie geograficzne regionu i bliskość dużych miast Płocka, Warszawy - atrakcyjność inwestycyjna, osadnicza, turystyczna regionu - przewidywane zmiany prawa i zasad działania korzystne dla samorządów - integracja z Unią Europejską, środki pomocowe - dobry stan środowiska w regionie - ustabilizowane prawo finansowania gmin i rozwoju gospodarczego - obecność zaplecza edukacyjnego w Płocku – szkoły średnie i wyższe - koniunktura gospodarcza w regionie 	<ul style="list-style-type: none"> - mała liczba inwestorów w regionie - ograniczanie możliwości finansowania samorządu gminnego - niekorzystne przewidywane zmiany prawa i zasad działania (przekazywanie zadań bez zabezpieczenia finansowego) - tranzytowy ruch samochodowy, transport niebezpiecznych substancji chemicznych - brak kontaktów międzyregionalnych i Międzynarodowych - ograniczony dostęp do środków Unii Europejskiej - niemożność przeciwdziałania odpływowi wykwalifikowanej siły roboczej do wielkich miast i zagranicę.

III. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Żuromin jest spójny z celami następujących ważnych dokumentów:

- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015”,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie,
- Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013,
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020,
- Strategiczny Plan Rozwoju Powiatu Żuromińskiego do roku 2013.

**„ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2007-2015”,
ZAAKCEPTOWANEJ PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W DNIU 31.01.2006R.**

Priorytet 1: Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki

Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury podstawowej: technicznej i społecznej

Priorytet 3: Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości

Priorytet 4: Budowa zintegrowanej wspólnoty, systemu bezpieczeństwa i zasad współpracy

Priorytet 5: Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej

**„NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013
WSPIERAJĄCE WZROST GOSPODARCZY I ZATRUDNIENIE”
ZAAKCEPTOWANE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W DNIU 14 LUTEGO 2006**

Cel strategiczny: Tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski w ramach Unii Europejskiej i wewnątrz kraju.

Cel 1: Tworzenie warunków do utrzymania trwałego wysokiego tempa wzrostu gospodarczego

Cel 2: Wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz społecznego

Cel 3: Podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora usług

Cel 4: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów

Cel 5: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich arginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Ponadto, działania ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Żuromin będą spójne z następującymi programami operacyjnymi, które będą realizowane w Polsce w latach 2007-2013:

1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, koordynowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

a także:

2. Regionalne Programy Operacyjne (RPO), w szczególności Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2007-2013,

3. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,

4. Program Operacyjny Konkurencyjna Gospodarka,

5. Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

NARODOWY PLAN ROZWOJU 2007-2013

Misja:

Podjęcie i uruchomienie przedsięwzięć, które zapewnią utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu, w następstwie umocnienia konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrostu zatrudnienia, przy zapewnieniu wyższego poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cele strategiczne:

1. Utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu gospodarczego.
2. Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.
3. Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Priorytety Narodowego Planu Rozwoju:

- Priorytet 1: Inwestycje
- Priorytet 2: Zatrudnienie
- Priorytet 3: Eksport
- Priorytet 4: Przedsiębiorczość
- Priorytet 5: Innowacyjność
- Priorytet 6: Ochrona rynku
- Priorytet 7: Integracja społeczna
- Priorytet 8: Wiedza i kompetencje
- Priorytet 9: Aktywizacja i mobilność
- Priorytet 10: Gospodarowanie przestrzenią.

**„REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKIEGO 2007-2013” PRZYGOTOWANY PRZEZ URZĄD
MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W LIPCU 2007 R.**

Celem generalnym „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2005-2013” jest *poprawa konkurencyjności regionu i zwiększanie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej województwa.*

Priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego:

- Priorytet I: Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu
- Priorytet II: Przyspieszenie e-Rozwoju Mazowsza
- Priorytet III: Regionalny system transportowy
- Priorytet IV: Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka
- Priorytet V: Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu
- Priorytet VI: Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji
- Priorytet VII: Tworzenie i poprawa warunków do rozwoju kapitału ludzkiego.
- Priorytet VIII: Pomoc techniczna

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO ROKU 2020 OPUBLIKOWANEJ W MARCU 2006 R.

Cel nadrzędny rozwoju Mazowsza: wzrost konkurencyjności gospodarki i równoważenie rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców.

Trzy cele strategiczne, które umożliwią osiągnięcie celu nadrzędnego

1. Budowa społeczeństwa informacyjnego i poprawa jakości życia mieszkańców województwa
2. Poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu w warunkach zrównoważonego rozwoju

Cele pośrednie, które umożliwią osiągnięcie celów strategicznych

1. Rozwój kapitału społecznego

Cele operacyjne:

Wzrost poziomu wykształcenia i poprawa jakości kadr

Wzrost zatrudnienia w regionie i przeciwdziałanie bezrobociu

- 1.5 Intensyfikacja działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych
- 1.6 Poprawa bezpieczeństwa publicznego

2. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu

Cele operacyjne:

- 2.1 Rozwój MSP oraz wzrost ich innowacyjności i konkurencyjności
- 2.2 Wspieranie instytucji wspierania biznesu

4. Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametreopolitarnych

Cele operacyjne:

- 4.2 Wzmocnienie potencjału rozwojowego ośrodków subregionalnych i małych miast
- 4.4 Budowa i rozwój infrastruktury społecznej
- 4.5 Ochrona i rewitalizacja środowiska przyrodniczego dla zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju

5. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz kształtowanie wizerunku regionu.

Cele operacyjne:

- 5.1 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i integracji regionalnej
- 5.2 Poprawa i promocja atrakcyjności inwestycyjnej w regionie
- 5.3 Promocja i zwiększanie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej regionu w oparciu o walory środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego
- 5.4 Kształtowanie tożsamości regionu oraz kreowanie i promocja jego produktu
- 5.5 Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa

STRATEGICZNY PLAN ROZWOJU POWIATU ŻUROMIŃSKIEGO DO ROKU 2013

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Żuromin jest spójna zarówno z misją jak i celami Strategicznego Planu Rozwoju Powiatu Żuromińskiego.

*WSZECHSTRONNY ROZWÓJ POWIATU SZANSĄ DLA MIESZKAŃCÓW,
PRZEDSIĘBIORCÓW, TURYSTÓW.*

Kierunki strategiczne rozwoju powiatu:

1. Rozwój rolnictwa i terenów wiejskich wraz ze zmieniającym się otoczeniem gospodarczym Wspólnoty Europejskiej.
2. Wszechstronna edukacja, aktywizacja lokalnego rynku pracy, pomoc społeczna oraz bezpieczne i godne życie mieszkańców powiatu.
3. Ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych w celu rozwoju turystyki i rekreacji.
4. Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury drogowej jako podstawowego elementu komunikacji w powiecie.

Cele w poszczególnych kierunkach strategii:

1. Zmiany w strukturze gospodarczej powiatu:
  - stworzenie warunków prorozwojowych dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
  - podjęcie działań na rzecz przyciągania nowych inwestorów,
  - promocja przemysłu oraz rozwoju działalności usługowej,
  - dostosowanie produkcji rolnej do potrzeb rynku,

- rozwój rolnictwa ekologicznego,
- wspieranie rozwoju pozarolniczej działalności wytwórczej i usługowej ze szczególnym uwzględnieniem agroturystyki,
- poprawa warunków funkcjonowania rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego,
- wzrost jakości świadczonych usług społecznych – edukacja, ochrona zdrowia,
- pomoc społeczna, bezpieczeństwo publiczne oraz aktywna walka z bezrobociem,
- wspieranie „praktycznego” przygotowania absolwentów przez szkoły do wykonywania zawodu,
- budowa sportowych obiektów przyszkolnych, modernizacja i remont budynków szkolnych,
- modernizacja i remont budynków placówek pomocy społecznej oraz rozbudowa infrastruktury technicznej,
- likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej,
- stwarzanie warunków do usamodzielnienia ekonomicznego i zatrudniania,
- przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych,
- wspieranie i pomoc osobom i rodzinom w kryzysie oraz ofiarom przemocy,
- rozwój instytucji i organizacji świadczących bezpłatną pomoc i wsparcie,
- rozwój sieci placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz wzbogacanie ofert zajęć pozalekcyjnych dla już istniejących; wspieranie rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- przygotowanie i realizacja programów na rzecz profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania patologiom społecznym,
- utworzenie profesjonalnych rodzin zastępczych, pogotowi rodzinnych,
- zwiększenie efektywności działań umożliwiających powrót dziecka do rodziny naturalnej,
- modernizacja i doposażenie w wysokospecjalistyczny sprzęt medyczny Szpitala Powiatowego w Żurominie,
- pozyskiwanie dodatkowych środków z przeznaczeniem na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- wspieranie lokalnych inicjatyw w celu przeciwdziałaniu bezrobociu za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Żurominie.

Poprawa stanu środowiska naturalnego:

- modernizacja oczyszczalni ścieków i budowa sieci kanalizacyjnych, szczególnie na terenach gdzie występuje zagrożenie zanieczyszczenia lokalnych wód powierzchniowych i podziemnych oraz na terenach przeznaczonych pod inwestycje
- rekultywacja nielegalnych i zamkniętych składowisk odpadów komunalnych
- zmniejszanie negatywnego oddziaływania produkcji rolniczej na środowisko
- doposażenie i modernizacja składowisk odpadów komunalnych
- rozbudowa i przebudowa istniejącego systemu ciepłowniczego i termomodernizacji budynków
- budowa sieci gazowych na terenach wiejskich
- budowa sieci kanalizacyjnych na terenach wiejskich
- większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez budowę np. elektrowni wiatrowych
- zagospodarowanie terenów leśnych i wód dla turystyki,

Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury:

- rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych ze szczególnym uwzględnieniem dróg łączących miejscowości gminne a także tworzących ważne ciągi drogowe, wykraczające poza teren powiatu Żuromińskiego,
- poprawa bieżącego utrzymania dróg powiatowych,
- poprawa bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego – kierowców oraz pieszych na drogach powiatowych przebiegających przez miejscowości powiatu Żuromińskiego,
- stała współpraca z zarządcami dróg gminnych oraz wojewódzkich w zakresie wspierania inicjatyw mających na celu kompleksową poprawę sieci drogowej w powiecie Żuromińskim.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

1. CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO PROGRAMEM REWITALIZACJI – ZASIĘG I UZASADNIENIE

Przed przygotowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji w Urzędzie Miejskim w Żurominie powołany został Zespół Zadaniowy ds. przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Pierwszym ważnym zadaniem Zespołu było szczegółowe wieloaspektowe przeanalizowanie obszaru całego miasta celem wyodrębnienia obszaru zdegradowanego, który w pierwszej kolejności będzie podlegał rewitalizacji na terenie miasta Żuromin.

W ramach tej analizy zostały zidentyfikowane następujące problemy:

- zły stan infrastruktury drogowej: mała liczba chodników, zły stan chodników istniejących, zły stan dróg, brak szeroko rozbudowanej sieci drogowej,
- niewystarczający zasięg wodociągów oraz kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- brak miejsc przeznaczonych dla dzieci i młodzieży do spędzania czasu wolnego,
- zły stan techniczny istniejących budynków przeznaczonych do użytku społecznego, tj. szkół, ośrodków zdrowia, ośrodków sportowych, budynków komunalnych,
- niska mobilność lokalnego rynku pracy, brak dostatecznych stymulatorów ze strony Państwa oraz samorządu dla idei samozatrudnienia,
- brak środków finansowych na zagospodarowanie wolnego terenu,
- wzrost patologii społecznych,
- potrzeby dalszych remontów i modernizacji obiektów szkolnych i sportowych,
- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa,
- uciążliwość komunikacji samochodowej dla środowiska,
- konieczność modernizacji istniejących budynków mieszkalnych i ich wyposażenia,
- słabo rozwinięty system oświetlenia ulicznego,

- niezadowalający stan infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: brak ścieżek rowerowych, brak miejsc do spędzania wolnego czasu, brak placów zabaw, niezagospodarowanie miejskiego parku,
- konieczność rozbudowy lokalnego Domu Kultury.

Władzom gminy, głównie ze względu na ograniczone środki finansowe, jak również ze względów organizacyjnych, bardzo trudno jest we własnym zakresie przeciwdziałać wyżej wspomnianym problemom, a także rozwijać niewykorzystany potencjał obszaru rewitalizacji.

W trakcie prac nad określeniem konkretnego obszaru rewitalizacji Zespół wziął pod uwagę następujące kryteria:

- poziom bezrobocia,
- poziom ubóstwa i wykluczenia,
- poziom ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe,
- poziom przestępczości,
- poziom wykształcenia i przedsiębiorczości mieszkańców,
- poziom degradacji i infrastruktury technicznej budynków,
- poziom zanieczyszczenia środowiska naturalnego,
- poziom wyposażenia w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej lub ich zły stan techniczny,
- nieekonomiczne wykorzystywanie przestrzeni o dużym potencjale gospodarczym,

Ze względu na odmienną specyfikę poszczególnych części obszaru wyznaczonego do rewitalizacji został on podzielony na 4 zespoły. Na poniższej mapie są one oznaczone kolejno literami: A, B, C i D:

- Zespół „A” to obszar ograniczony ulicami: Mławską, Żeromskiego, Parkową, Lidzbarską, Warszawską i Szpitalną.
- Zespół „B” to obszar położony po lewej stronie ulic: Mławskiej Szpitalnej i Warszawskiej.

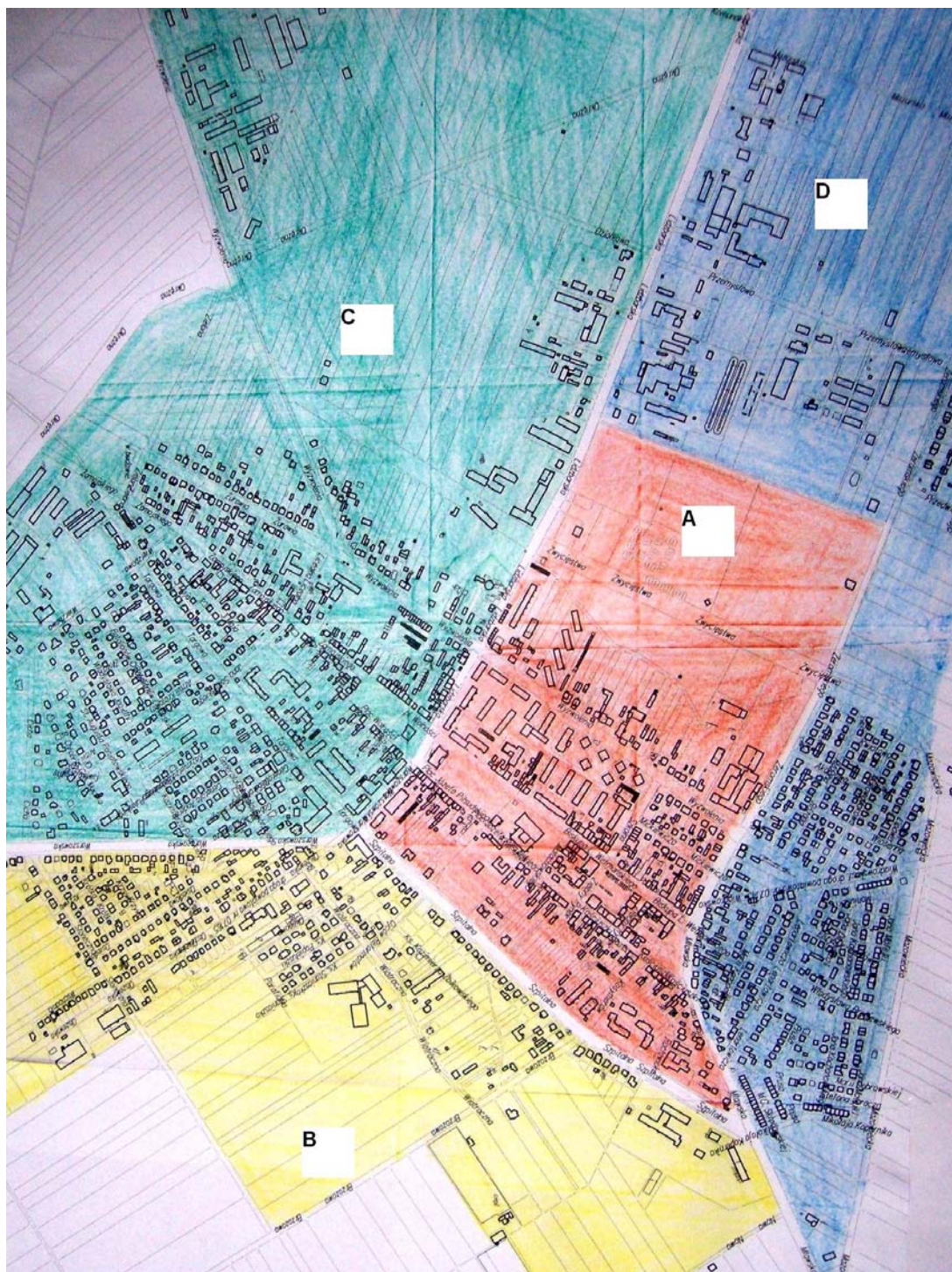
- Zespół „C” to obszar położony po prawej stronie ulic: Warszawskiej i Lidzbarskiej.
- Zespół „D” to obszar położony po prawej stronie ulic: Mławskiej Żeromskiego, włącznie z ul. Wiadrowską (działka nr 380, 388), Parkowej i części ul. Lidzbarskiej

Określeniu proponowanych granic zasięgu terytorialnego rewitalizacji przyświecały zróżnicowane cele i z tego powodu objęto nimi:

- obszar historycznej zabudowy miejskiej, w tym obiekty będące również pod ochroną konserwatorską,
- obszary nieekonomicznie wykorzystanej przestrzeni o dużym potencjale gospodarczym (tereny przy ul. Żeromskiego, Wierzbowej, Towarowej, Wyzwolenia i Lidzbarskiej),
- obszar o niedostatecznym wyposażeniu w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- tereny najbardziej zdegradowanych dzielnic miasta tzw. „blokowiska”.,
- obszar centralnej części miasta w zakresie modernizacji istniejącej infrastruktury komunikacyjnej.

Mapa 3. Lokalizacja obszaru rewitalizacji na tle całej powierzchni miasta Żuromin.

Wyznaczony do rewitalizacji obszar obejmuje część zabytkową (kościół barokowy), tereny przemysłowe, osiedla mieszkaniowe powstałe w latach 70 – 80 XX

wieku tzw. wielkiej płyty oraz tereny o starej zabudowie mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej, w której zdiagnozowano niekorzystne dla rozwoju miasta czynniki społeczne.

Należy bardzo wyraźnie zaznaczyć, iż obszar ten z jednej strony jest dotknięty wieloma problemami, a z drugiej strony jest to obszar o bardzo dużym potencjale, który dzięki środkom z Unii Europejskiej zostanie w znaczący sposób rozwinięty. Problemom tym należy zapobiegać poprzez:

- ✓ przeciwdziałanie bezrobociu,
- ✓ podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców,
- ✓ podniesienie ilości i jakości infrastruktury technicznej i budynków,
- ✓ podniesienie jakości życia mieszkańców,
- ✓ podniesienie estetyki terenu.

Wskaźniki kryzysowości obszaru rewitalizacji:

- **Obszar rewitalizacji stanowi ściśle centrum miasta i zajmuje blisko 20% całego obszaru miasta Żuromin**

Centrum miasta Żuromin jest dość rozległe, ponieważ jego zabudowa jest rozproszona. W związku z powyższym wybrany do rewitalizacji w pierwszej kolejności obszar zajmuje blisko 20% powierzchni całego miasta.

Z jednej strony pokazuje to, iż skala kryzysowości centrum miasta jest znacząca, a z drugiej strony, że wszelkie działania podjęte w ramach rewitalizacji Żuromina będą miały bardzo szerokie pole oddziaływania.

- **Obszar rewitalizacji zamieszkuje blisko 70% ludności całego miasta Żuromin**

Z uwagi na fakt, iż obszar rewitalizacji był miejscem, na którym od dawien dawna rodziły się załężki dzisiejszego Żuromina, liczba mieszkańców zamieszkująca obecnie obszar rewitalizacji jest znacząca w stosunku do pozostałej części miast.

Podobnie jak w przypadku poprzedniego wskaźnika, również w tym miejscu warto zauważyć, że siła oddziaływania wszelkich działań rewitalizacyjnych będzie znacząca, ze względu na liczbę mieszkańców zamieszkujących ten teren.

- **w 2007 roku na obszarze rewitalizowanym zamieszkiwało aż 196 osób korzystających z pomocy społecznej wobec 201 korzystających z pomocy społecznej na terenie całego miasta Żuromin, co stanowiło blisko 100%.**

Z danych Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie zawartych w tabeli 6 jasno wynika, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej, zarówno z terenu całego miasta jak i obszaru rewitalizacji z roku na rok spada, jednak i tak utrzymuje się na relatywnie dość wysokim poziomie.

Blisko 100% mieszkańców korzystających z pomocy społecznej na terenie miasta Żuromin zamieszkuje obszar rewitalizowany. W związku z powyższym istnieje konieczność jak najszybszego rewitalizowania centrum miasta.

Bardzo ważną informacją jest również to, iż najczęstszym powodem konieczności korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie.

Szczegółowe dane na ten temat prezentuje tabela 6.

Tabela 6. Pomoc społeczna udzielona przez M-GOPS w Żurominie na obszarze miasta w latach 2004-2007

Kategoria pomocy	2004		2005		2006		2007	
	miasto	obszar rewit.	miasto	obszar rewit.	miasto	obszar rewit.	miasto	obszar rewit.
ubóstwo	0	0	45	45	5	5	0	0
bezrobocie	204	193	165	165	141	133	95	90
niepełnosprawność	60	60	50	50	60	60	50	50
bezradność	49	49	46	46	72	72	15	15
alkoholizm	14	14	14	15	8	8	10	10
sieroctwo	0	0	1	1	0	0	0	0
bezdomność	1	1	0	0	2	2	0	0
długotrwała choroba	55	55	67	67	39	39	29	29
przemoc	2	2	4	4	3	3	2	2

RAZEM	385	374	392	393	330	322	201	196
-------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

- **spośród 896 osób bezrobotnych zamieszkujących obszar miasta Żuromin aż ok. 650 osób zamieszkuje obszar rewitalizowany**

Jak już wcześniej wspomniano, jednym z głównych problemów na obszarze rewitalizowanym jest bezrobocie wśród mieszkańców. Jest ono wymieniane jako podstawowy powód konieczności korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej.

O dużej skali tego zjawiska na obszarze rewitalizowanym bardzo wyraźnie mówią twarde dane statystyczne na temat bezrobocia. Szacuje się, że ponad 70% wszystkich bezrobotnych z terenu miasta zamieszkuje obszar rewitalizowany.

- **liczba przestępstw popełnianych na obszarze rewitalizowanym w 2007 roku stanowi aż 66% wszystkich przestępstw popełnianych na terenie miasta Żuromin**

Z danych Posterunku Policji w Żurominie bardzo jasno wynika, że przestępstwa popełnione w 2007 roku na obszarze rewitalizowanym stanowiły blisko 70% wszystkich przestępstw popełnionych na terenie miasta. Stąd też pilna konieczność przeciwdziałania problemowi przestępczości na obszarze rewitalizowanym, poprzez realizację projektów mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Szczegółowe dane na ten temat zostały przedstawione w tabeli 7.

Tabela 7. Liczba przestępstw na obszarze miasta w latach 2004-2007

Kategorie	2004		2005		2006		2007	
							styczeń-sierpień	
	miasto	obszar rewit.	miasto	obszar rewit.	miasto	obszar rewit.	miasto	obszar rewit.
kradzież	38	25	41	19	22	9	21	9
kradzież z włamaniem	44	27	28	22	19	8	17	17
rozbój i wymuszenia	4	3	7	2	4	1	3	2
bójka i pobicie	2	0	1	1	7	3	4	1

uszkodzenie mienia	4	3	6	2	8	5	6	3
przestępstwa narkotykowe	66	57	94	23	28	0	31	26
przestępstwa drogowe	44	32	80	48	40	16	25	13
zabójstwa	-	-	-	-	-	-	-	-
zgwałcenia	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM	202	147	257	117	128	42	107	71

- **na obszarze rewitalizowanym znajduje się jedyny obiekt zabytkowy na terenie miasta – kościół parafialny, z licznymi zabytkowymi obrazami, ikonami, lichtarzami, rzeźbami itd.**

Na obszarze rewitalizowanym znajduje się jedyny w Żurominie obiekt wpisany do rejestru zabytków. Zarówno ze względów sentymentalnych, jak też religijnych i estetycznych, istnieje konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych na terenie kościoła. Bez pomocy ze środków Unii Europejskiej, w niedalekiej przyszłości może dojść do znacznego pogorszenia się stanu technicznego tego obiektu.

- **powierzchnia infrastruktury komunikacyjnej (drogi, chodniki, place) na obszarze rewitalizowanym stanowi aż 85% łącznej powierzchni infrastruktury komunikacyjnej zlokalizowanej na terenie całego miasta Żuromin**

Na obszarze rewitalizowanym zlokalizowana jest znaczna część infrastruktury komunikacyjnej jaka istnieje na terenie miasta Żuromin i wymaga szybkiej modernizacji. Jest to o tyle istotne, że obszar rewitalizowany to ściśle centrum miasta, które jest wizytówką miasta. Zaniedbanie inwestycji w zakresie modernizacji infrastruktury komunikacyjnej w centrum miasta bardzo negatywnie może wpłynąć na wizerunek miasta i jego rozwój w zakresie turystyczno-rekreacyjnym.

Program rewitalizacji przewidziano na lata 2007 - 2015, a jego realizacja przyczyni się do przywrócenia utraconych funkcji społecznych i ekonomicznych, wprowadzenie ładu przestrzennego na wyznaczonym terenie, a w konsekwencji do ożywienia gospodarczego miasta i poprawy jakości życia mieszkańców.

V. OPIS PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Priorytety projektu rewitalizacji Żuromina zdefiniowano przede wszystkim w oparciu o zebrane propozycje projektów zgłoszone zarówno przez poszczególne wydziały jak i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Żurominie oraz partnerów lokalnych tj. zarządy osiedli, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, kościoły i związki wyznaniowe, stowarzyszenia, policję, straż pożarną.

W październiku 2007 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Żurominie zostały zrealizowane konsultacje społeczne zarówno obszarów wyznaczonych do rewitalizacji, jak również planowanych do zrealizowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Konsultacje społeczne odbyły się trzema drogami:

- poprzez zorganizowane seminarium – z udziałem Burmistrza, radnych, instytucji non profit, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz osób prowadzących na terenie Żuromina własną działalność gospodarczą,
- poprzez ankietę realizowaną drogą bezpośrednich wywiadów, głównie z mieszkańcami obszarów rewitalizowanych,
- poprzez ankietę zamieszczoną na stronie internetowej Urzędu Miasta.,
- poprzez ankietę w gazetce.

Wszystkie powyższe formy konsultacji społecznych pozwoliły poznać w sumie opinię 50-100 osób, jednakże tylko 80% z tych osób zdecydowała się na wypełnienie ankiety.

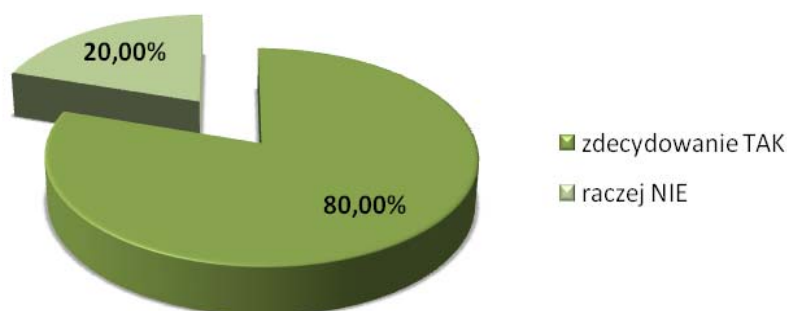
Zarówno podczas seminariów, jak też podczas wywiadów bezpośrednich respondenci jednogłośnie stwierdzili, że miastu Żuromin zdecydowanie jest potrzebny Lokalny Program Rewitalizacji. Upatrują oni w nim szansę dla rozwoju Żuromina oraz skuteczne przeciwdziałanie najbardziej palącym problemom występującym na obszarze rewitalizacji.

Poniżej zaprezentowane zostały szczegółowe wyniki ankiet:

ANKIETA OCENY POTRZEB REALIZACJI OKREŚLONYCH RODZAJÓW DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z REWITALIZACJĄ MIASTA ŻUROMIN

- 1) Czy Pana(i) zdaniem Miastu Żuromin potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego w postaci „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żuromin na lata 2007 – 2015”?
[proszę wstawić „X” w jednej kolumnie]

- 2) Prosimy uprzejmie zapoznać się z zamieszczoną poniżej mapką Miasta Żuromin i z zaznaczonym na niej obszarem rewitalizacji:

Granica obszaru rewitalizacji są:

ul. Przemysłowa, do Żeromskiego, wokół zabudowy do ul. Przemysłowej, do Żeromskiego, do ul. Mławskiej, wokół zabudowy do ul. Raławickiej, ul. Szpitalna, do ul. O. Reformatorów, do ul. Wiatracznej, wokół zabudowy do ul. Parafialnej, ul. Okopowa, ul. Olszewska, ul. Targowa, ul. Sobieskiego, ul. Zamojskiego, do ul. Żurawiej, ul. Wyzwolenia, ul. Towarowa, ul. Wyzwolenia, po obrysie działek z zabudową do ul. Lidzbarskiej, ul. Przemysłowa.

Które spośród wymienionych poniżej działań powinny być Pana(i) zdaniem zrealizowane na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji w pierwszej kolejności tj. w roku 2008, a które w dalszej kolejności tj. w roku 2009 i latach następnych. Prosimy wskazać maksymalnie TRZY działania do realizacji w roku 2008. [Prosimy wstawić X we właściwej kratce]

Typ działania	W pierwszej kolejności (rok 2008) Maksymalnie 3	W dalszej kolejności (lata 2009-2015)	nie mam zdania lub działanie nie jest potrzebne
1. Działania w obszarze przestrzenno-środowiskowym (infrastruktura) – prosimy wskazać maksymalnie <u>TRZY</u> działania do realizacji w roku 2008			
1.1 Remonty nieruchomości i modernizacja infrastruktury umożliwiające rozwój małej i średniej przedsiębiorczości (np. budynki mieszczące inkubatory przedsiębiorczości oraz bezpłatne punkty dostępu do internetu).	13	19	3

<p>1.2 Remonty nieruchomości i modernizacja infrastruktury umożliwiające rozwój działalności społecznej, kulturalnej i zdrowotnej, w tym mających za zadanie odbudowę więzi społecznych wśród mieszkańców terenów zagrożonych wykluczeniem społecznym (przedszkola, szkoły, poradnie psychologiczne, gabinety lekarskie, lokalne ośrodki zdrowia i przychodnie, świetlice dla dzieci i młodzieży, teatry osiedlowe, kluby zainteresowań, zespoły muzyczne, wystawy, muzea, galerie sztuki, biblioteki, opieka nad osobami zależnymi od osób bezrobotnych itp.).</p>	<p>35</p>	<p>17</p>	<p>9</p>
<p>1.3 Remonty nieruchomości i modernizacja infrastruktury umożliwiające rozwój działalności szkoleniowej i edukacyjnej mających za zadanie podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych.</p>	<p>15</p>	<p>16</p>	<p>4</p>
<p>1.4 Przebudowa lub remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji rekreacyjnych i sportowych umożliwiających integrację osób zdrowych i niepełnosprawnych (parki, skwery i stadiony, ścianki wspinaczkowe, ścieżki i tory rowerowe).</p>	<p>36</p>	<p>17</p>	<p>2</p>
<p>1.5 Porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez wyburzenia i odpowiednie zagospodarowywanie pustych przestrzeni (np. na cele rekreacyjne i inne).</p>	<p>11</p>	<p>12</p>	<p>2</p>

1.6 Prace konserwatorskie, odnowienie fasad i dachów budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w rejestrze zabytków wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu przyczyniające się do tworzenia stałych miejsc pracy bądź rozwoju kultury (np. budynki komunalne).	4	22	7
1.7 Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych (poszerzanie i poprawa jakości dróg, chodników, placów, parkingów, placów zabaw dla dzieci, parki)	35	7	8
1.8 Remonty i modernizacja infrastruktury technicznej szczególnie w zakresie tworzenia miejsc pracy i ochrony środowiska (sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, ciepłowniczych, gazowych, ujęć wody pitnej, punktów uzdatniania wody, oczyszczalni ścieków itp.).	15	20	8
1.9 Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach (montaż systemów monitoringu – kamery – budowa bądź modernizacja oświetlenia).	15	17	5
2. Działania w obszarze rozwoju gospodarczego (MŚP) – prosimy wskazać maksymalnie TRZY działania do realizacji w roku 2008			
2.1 Zwolnienia podatkowe dla przedsiębiorców uruchamiających nowe miejsca pracy (podatek od nieruchomości).	34	6	2

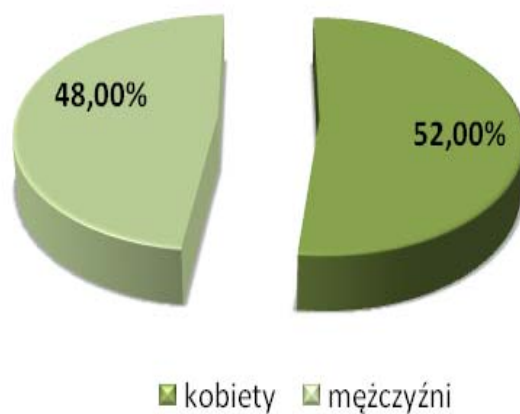

2.2 Rozwój doradztwa organizacyjnego, podatkowego i inwestycyjnego dla przedsiębiorców (tworzenie strategii rozwoju i marketingowych).	18	19	4
2.3 Marketing zabytków kultury oraz innych atrakcji turystycznych nakierowany na rozwój ruchu turystycznego.	14	18	4
2.4 Rozwój taniej bazy lokalowej ze wspólnym dostępem do infrastruktury biurowej i internetu (inkubatory przedsiębiorczości).	13	21	5
2.5 Pozyskanie inwestorów z zewnątrz tworzących miejsca pracy oraz poprawiających jakość obsługi lokalnej społeczności.	48	8	4
3. Działania w obszarze rozwoju społecznego – prosimy wskazać maksymalnie TRZY działania do realizacji w roku 2008			
3.1 Działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich na rzecz zapobiegania bezrobociu (dostęp do szkoleń, kursów dokształcających i pozwalających na przekwalifikowanie, wdrażanie systemów jakości).	36	9	4
3.2 Działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu i patologiom społecznym oraz wzmocnieniu więzi rodzinnych.	25	13	5
3.3 Działania dotyczące tworzenia równych szans (kobiety/mężczyźni, dostęp niepełnosprawnych do rynku pracy, kultury, sztuki i sportu).	14	5	3
3.4 Działania na rzecz aktywizacji środowisk dziecięcych i młodzieżowych.	33	15	5
3.5 Działania dotyczące zatrzymania (ściągnięcia) młodych i wykształconych ludzi w mieście.	30	10	5

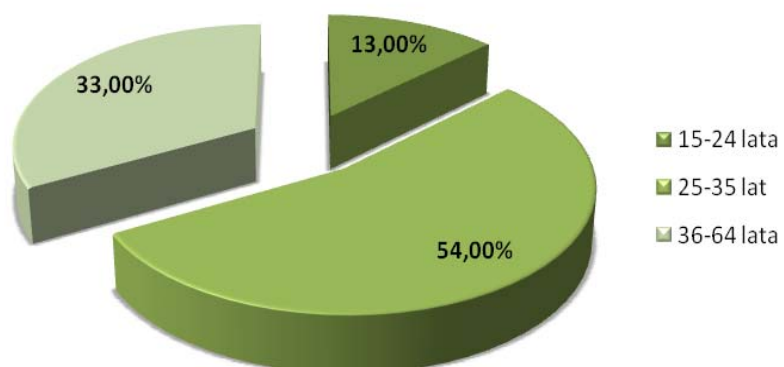

Charakterystyka ankietowanych ze względu na:

1. Płeć

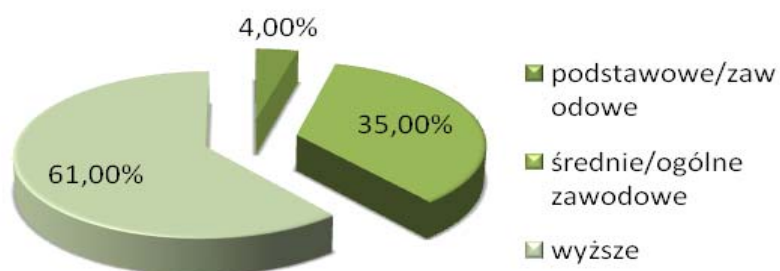

2. Wiek

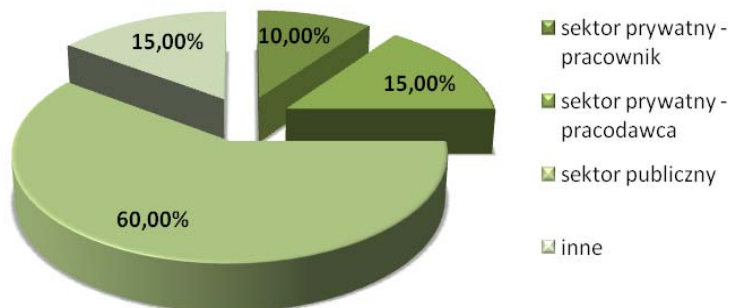

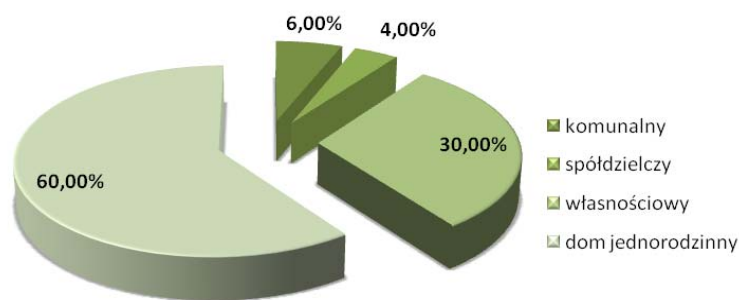
3. Wykształcenie

4. Grupa zawodowa

5. Miejsce zamieszkania

Wyniki przeprowadzonej ankiety wskazują na konieczność **priorytetowego podejścia do następujących działań:**

- remonty nieruchomości i modernizacja infrastruktury umożliwiające rozwój działalności społecznej, kulturalnej i zdrowotnej, w tym mających za zadanie odbudowę więzi społecznych wśród mieszkańców terenów zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- przebudowa lub remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji rekreacyjnych i sportowych umożliwiających integrację osób zdrowych i niepełnosprawnych (parki, skwery i stadiony, ścianki wspinaczkowe, ścieżki i tory rowerowe),
- poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych (poszerzanie i poprawa jakości dróg, chodników, placów, parkingów, placów zabaw dla dzieci, parki),
- zwolnienia podatkowe dla przedsiębiorców uruchamiających nowe miejsca pracy (podatek od nieruchomości),
- pozyskanie inwestorów z zewnątrz tworzących miejsca pracy oraz poprawiających jakość obsługi lokalnej społeczności,
- działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich na rzecz zapobiegania bezrobociu (dostęp do szkoleń, kursów doszkalających i pozwalających na przekwalifikowanie, wdrażanie systemów jakości),
- działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu i patologiom społecznym oraz wzmocnieniu więzi rodzinnych,
- działania na rzecz aktywizacji środowisk dziecięcych i młodzieżowych,

- działania dotyczące zatrzymania (ściągnięcia) młodych i wykształconych ludzi w mieście,
- działania na rzecz poprawy warunków oraz bazy kulturalno – sportowej umożliwiającej rozwój aktywności mieszkańców,

Są to działania niezbędne dla rozwoju gospodarczego rewitalizowanego terenu, a także mające wpływ na rozwiązywanie problemów społecznych wskazanych obszarów.

VI. PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE W LATACH 2007-2015 WRAZ ZE ŹRÓDŁAMI FINANSOWANIA

Wdrożenie Lokalnego programu rewitalizacji dla miasta Żuromina zaplanowane zostało na lata 2007 – 2015. Okres ten jest zbieżny z perspektywą finansową Unii Europejskiej i determinuje możliwości realizacji i finansowania niektórych zadań inwestycyjnych.

Zadania rewitalizacyjne zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Żuromin, planowane do realizacji w latach 2007-2015 są kontynuacją wcześniejszych działań rewitalizacyjnych podejmowanych przez władze Gminy.

Zadania, gdzie właścicielami nieruchomości są Gmina Żuromin, osoby fizyczne i inne podmioty, mogą być realizowane w całym okresie programowania począwszy od roku 2007 w sposób fakultatywny, na zasadzie składania, przez tych właścicieli, indywidualnych projektów w ustalonym przez nich czasie.

W pierwszej kolejności rewitalizacji zostanie poddane centrum miasta, które znajduje się w obszarze A i C. Inwestycje, które będą realizowane w pierwszej kolejności to: - rewitalizacja trzech parków w mieście Żuromin (parku nr 1 przy Pl. Piłsudskiego, Parku nr 2 przy Pl. Wolności, Parku nr 3 przy ul. Mławskiej) - budowa oświetlenia miejskiego w ulicach: Pl. Piłsudskiego, ul. Małachowskiego, ul. Kościuszki, Pl. Wolności) - budowa kanalizacji deszczowej w ulicach: Pl. Piłsudskiego, Pl. Wolności i ul. Zamojskiego - modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Żurominie, przy Pl. Piłsudskiego 4.

Szczegółowy wykaz zadań wraz z przewidywanym terminem i kosztami ich realizacji przedstawia poniższa tabela.

Przy wyborze zadań kierowano się następującymi przesłankami:

- zadania objęte pilotażem wyznaczono w terenach stanowiących własność gminy lub będących w dyspozycji gminy w drodze porozumień zawieranych z innymi podmiotami,
- wybór terenów, które charakteryzują się dużym stopniem degradacji,
- wybór terenów reprezentatywnych dla najszerszego zaprezentowania możliwych efektów rewitalizacji,
-
- możliwość przygotowania dokumentacji projektowo kosztorysowej ze stosownymi uzgodnieniami i pozwoleniami.

Miasto, w ramach przeprowadzenia planowanego programu rewitalizacji, zamierza skorzystać z następujących źródeł finansowania:

- Budżet Gminy i Miasta Żuromin
- Środki własne Spółki Gminnej ŻZK,
- Budżety Spółdzielni Mieszkaniowych Lokatorsko –Własnościowych
- Środki własne Wspólnot Mieszkaniowych,
- Środki własne prywatnych właścicieli nieruchomości,
- Budżety firm i organizacji pozarządowych zaangażowanych we wdrażaniu programu,
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej.

Szczegółowy harmonogram planowanych prac w zakresie rewitalizacji miasta Żuromin prezentuje tabela 8.

Z harmonogramu wynika, że Urząd Gminy i Miasta Żuromin nie będzie jedynym beneficjentem planowanych działań. Należą do nich również:

- Starostwo Powiatowe,
- SML-W „ŻUROMINIANKA”,
- Wspólnota Mieszkaniowa Krzysztof Pydyn,
- SM-LW Żurawianka,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Żurominie,
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie.

Tabela 8: Harmonogram działań w ramach poszczególnych obszarów rewitalizowanych wraz z kosztorysem

Lp.	Obszar rewitalizowany	Nazwa zadania inwestycyjnego	Szacunkowy koszt (koszty poniesione)	Planowany termin realizacji						Beneficjent
				2008	2009	2010	2011	2012	2013	
1.	AC	Budowa kanalizacji deszczowej w ulicach: Pl. Piłsudskiego, Pl. Wolności ul. Zamojskiego w Żurominie	1 800 000				1 000 000	800 000		Urząd Gminy i Miasta Żuromin
2.	AC	Budowa oświetlenia ulicznego w ulicach: Pl. Piłsudskiego, ul. Małachowskiego, ul. Kościuszki, Pl. Wolności W Żurominie	320 000			100 000	100 000	120 000		Urząd Gminy i Miasta Żuromin
3.	AC	Rewitalizacja centrum Żuromina: Bp. Wetmańskiego, Pl. Piłsudskiego, Pl. Wolności, ul. Kościuszki, ul. Wyzwolenia	800 000			300 000	500 000			Urząd Gminy i Miasta Żuromin
4.	AC	Rewitalizacja parków miejskich przy Pl. Piłsudskiego, Pl. Wolności i ul. Mławskiej	2 500 000		160 000	1 000 000	1 200 000	140 000		Urząd Gminy i Miasta Żuromin
5.	A	Modernizacja parku miejskiego i budowa miejskiego placu zabaw dla dzieci przy ul. Lidzbarskiej	400 000				400 000			Urząd Gminy i Miasta Żuromin
6.	A	Modernizacja Targowiska Miejskiego w Żurominie, przy ul. Zwycięstwa 2008 - 2015								Urząd Gminy i Miasta Żuromin

7.	A	Termomodernizacja budynków komunalnych przy ul. Wyzwolenia	155 000		155 000					Urząd Gminy i Miasta Żuromin
8.	A	Modernizacja Stadionu Miejskiego w Żurominie	700 000				700 000			Urząd Gminy i Miasta Żuromin
9.	A	Program rewitalizacji budynku mieszkalnego wielorodzinnego z usługami na parterze i garażami w poziomie piwnic przy ul. Szpitalnej Nr 85/87	795 000		179 500	51 000	422 500	142 000		Wspólnota Mieszkaniowa Krzysztof Pydyn
10.	A	Plac zabaw ul. Szkolna i Wyzwolenia	30 000							SM L-W "ŻUROMINIANKA"
11.	A	Wymiana stolarki zewnętrznej w klatkach schodowych ul. Lidzbarska	17 000							SM L-W "ŻUROMINIANKA"
12.	A	Wymiana dociepleń z pokrycia ścian płytami azbestowymi na inne w budynkach położonych przy: ul. Wyzwolenia 21 ul. Wyzwolenia 25 ul. Wyzwolenia 27	około 450 000							SM L-W "ŻUROMINIANKA"
13.	A	Rewitalizacja budynku - Wspólny Dom Funkcjonalność i Estetyka	20 000	20 000						SM-LW ŻURAWIANKA

14.	AB	Rewitalizacja budynków Starostwa Powiatowego położonych w Żurominie przy: - ul. Olszewskiej 7 - ul. Olszewskiej 9/11 - ul. Piłsudskiego 4	1 880 000				880 000	1 000 000		STAROSTWO POWIATOWE
15.	B	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, poprawa standardów życia, poprawa wartości funkcjonalnej i technicznej budynku szpitala	1 495 000		370 000	1 000 000	125 000			SPZZOZ
16.	B	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, poprawa standardów życia, poprawa wartości funkcjonalnej i technicznej budynku przychodni	394 000		7 000	387 000				SPZZOZ
17.	C	Projekt zagospodarowania parku miejskiego przy ul. Zielonej w Żurominie	100 000						100 000	Urząd Gminy i Miasta Żuromin
18.	C	Wymiana stolarki zewnętrznej w klatkach schodowych ul. Targowa	17 000							SM L-W "ŻUROMINIANKA"

19.	C	Poprawa stanu infrastrukturalnego instytucji publicznych znajdujących się na ul. Lidzbarskiej 27 z uwzględnieniem poprawy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie ZSP	2 500 000							Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych
20.	D	Wymiana stolarki zewnętrznej w klatkach schodowych ul. Żeromskiego	17 000							SM L-W "ŻUROMINIANKA"
21.	D	Docieplenie stropodachów w budynkach wielorodzinnych na osiedlu "Żeromskiego"	68 000							SM L-W "ŻUROMINIANKA"
22.	D	Plac zabaw ul. Żeromskiego	30 000							SM L-W „ŻUROMINIANKA”

Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymają projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych. Wskazane w Programie działania stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe wskazanych projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz programów wspólnotowych.

VII. CHARAKTERYSTYKA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żuromin będą realizowane projekty opisane poniżej. Projekty te będą dotyczyły zarówno sfery przestrzennej, społecznej jak i gospodarczej. Jednocześnie niektóre z nich trudno jest jednoznacznie zakwalifikować do jednej z tych grup, ze względu na to, że podejmowane działania zazębiają się ze sobą. Działania te mają na celu poprawę stanu aktualnego Miasta, ale również poprawę jakości życia mieszkańców tego obszaru.

Podjęcie decyzji o objęciu Żuromina lokalnym programem rewitalizacji oznacza, że obszar znalazł się w stanie kryzysu tzn. utracił zdolność do samodzielnego radzenia sobie ze zjawiskami kryzysowymi. Z drugiej strony oznacza to również, że w ocenie władz Miasta obszar dysponuje nadal określonym potencjałem endogenicznym, którego zaktywizowanie pozwoli na wyprowadzenie go z tego stanu. Podstawowym założeniem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest integracja zasobów, potencjałów i środków zaangażowanych w procesy rewitalizacyjne.

Punktem wyjścia będą działania najbardziej widoczne i oparte na różnych źródłach finansowania, a przez to mające „moc sprawczą” uruchamiania szerszych przemian Żuromina.

W ramach rewitalizowanych obszarów A, B, C, D wyszczególniono następujące działania:

1./ obszar A, C

Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Pl. Piłsudskiego, Pl. Wolności i ul. Zamojskiego - Kanalizacja deszczowa służy do odprowadzania wód opadowych i roztopowych ze szczelnych nawierzchni terenów zurbanizowanych – dachów, dróg, chodników, podjazdów, parkingów. Brak możliwości odprowadzenia wód opadowych może w konsekwencji spowolnić lub zatrzymać proces urbanizacji. Poza tym, występowanie wód płynących z koryt rzecznych może doprowadzić do zalewania terenów miasta lub nawet powodzi. Planowana inwestycja ma na celu odwodnienie terenów strefy rewitalizowanej, co poprawi warunki życia mieszkańców, a także warunki sanitarne miasta poprzez wyeliminowanie potencjalnych siedlisk różnych bakterii, będących przyczyną wielu zakażeń i chorób wśród ludzi,

2./ obszar A,C

Budowa oświetlenia ulicznego w ulicach: Pl. Piłsudskiego, ul. Małachowskiego, ul. Kościuszki, Pl. Wolności w Żurominie. Projekt obejmuje oświetlenie centralnej części miasta Żuromin obejmującej parki miejskie przy ul. Pl. Piłsudskiego i Pl. Wolności oraz kościoł parafialny.

Inwestycja ma na celu poprawę warunków mieszkaniowych ludności, estetyki i wizerunku Miasta, oraz stanu bezpieczeństwa publicznego. Docelowymi odbiorcami projektu są mieszkańcy miasta Żuromin (przede wszystkim ulic, w obrębie których planuje się oświetlenie i najbliższej okolicy). Realizacja projektu przyczyni się przede wszystkim do wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa, wpłynie na zmniejszenie przestępczości i liczby wypadków drogowych, podniesie wartość zabytków architektury. Oświetlenie ma znaczenie również w tworzeniu nastroju danej okolicy.

3./ obszar A,C

Rewitalizacja centrum Żuromina: Bp. Wetmańskiego, Pl. Piłsudskiego, Pl. Wolności, ul. Kościuszki, ul. Wyzwolenia.

Centrum odgrywa niemal w każdym mieście jedną z najważniejszych ról, a jego wizerunek stanowi swoistą „wizytówkę”. Rezultatem rewitalizacji centrum

Żuromina będzie podniesienie jego rangi, zwiększenie walorów, zarówno estetycznych, jak i funkcjonalnych oraz uwypuklenie jego reprezentacyjności. Celem planowanych przedsięwzięć jest wykreowanie nowych jakości w miejscach zdegradowanych lub chaotycznie zagospodarowanych, za to uczęszczanych, potencjalnie atrakcyjnych. Efektem działań przeprowadzonych w ramach rewitalizacji centrum Żuromina będą: stworzenie oprawy do życia publicznego w centrum miasta, odnowa i uporządkowanie przestrzeni, usunięcie lub odpowiednia przebudowa elementów dysharmonizujących, stworzenie atrakcyjnych ofert przestrzennych dla inwestycji, przedsięwzięć, mieszkańców i turystów oraz podniesienie warunków zamieszkania jak i użytkowania obiektów poprzez modernizację istniejącej infrastruktury.

4./ obszar A,C

Rewitalizacja parków miejskich przy Pl. Piłsudskiego, Pl. Wolności i ul. Mławskiej . Projekt ma na celu stworzenie odpowiedniego miejsca do wypoczynku i relaksu dla mieszkańców Żuromina. Głównymi działaniami w ramach rewitalizacji parków będzie właściwe rozplanowanie i realizacja nowych terenów zielonych poprzez nasadzenia nowych roślin i krzewów, budowa nowych alejek, budowa nowej fontany, modernizacja placu zabaw, wyposażenie parków w ławeczki, które dadzą miejsce do odpoczynku w czasie długich letnich spacerów. Zmodernizowane parki mają zachęcać społeczność lokalną do częstszego spędzania czasu na świeżym powietrzu, co wpłynie korzystnie na ich lepsze samopoczucie i stan zdrowia.

Ponadto modernizacja miejskiego placu zabaw umożliwi rodzicom wspólne spędzanie czasu ze swoimi dziećmi, a także przyczyni się do rozwoju fizycznego i intelektualnego dzieci. Poprzez wspólne zabawy będą mogły rozwijać także umiejętności interpersonalne. Dzięki temu, że parki są siedliskiem różnych zwierząt i roślin, z pewnością pomogą rodzicom w kształtowaniu świadomości ekologicznej ich dzieci. Korzystać mogą z nich również dzieci i osoby niepełnosprawne, dla których aktywność ma ogromne znaczenie dla poprawy ich stanu zdrowia

5./ obszar A

Modernizacja parku miejskiego i budowa miejskiego placu zabaw dla dzieci przy ul. Lidzbarskiej - projekt rewitalizacji Parku Miejskiego ma za zadanie

stworzenie odpowiednich warunków do wypoczynku, zarówno mieszkańcom, jak i turystom odwiedzającym Żuromin. Głównymi działaniami w ramach tego projektu będzie właściwe rozplanowanie i realizacja nowych terenów zielonych, które zapewnią świetne miejsce dla mieszkańców do spędzania słonecznych dni na łonie natury, z dala od hałasu i zgiełku ulicznego. Celem projektu rewitalizacji parku miejskiego jest przywrócenie go do dawnej świetności i pożądanego stanu oraz pełne wykorzystanie jego możliwości jako miejsca:

- wypoczynku (biernego i aktywnego),
- rekreacji fizycznej i sportu (zawody rowerowe, zawody biegowe, biegi na orientację, „ścieżka zdrowia”),
- kultury (koncerty kameralne, plenery plastyczne),
- edukacji (przyrodniczej, ekologicznej, historycznej).

Ponadto budowa miejskiego placu zabaw umożliwi rodzicom wspólne spędzanie czasu ze swoimi dziećmi, a także przyczyni się do rozwoju fizycznego i intelektualnego dzieci. Dzięki wspólnym zabawom będą mogły rozwijać także umiejętności interpersonalne,

6./ obszar A

Modernizacja targowiska miejskiego w Żurominie, przy ul. Zwycięstwa

7./ obszar A

Termomodernizacja budynków komunalnych przy ul. Wyzwolenia

8./ obszar A

Modernizacja Stadionu Miejskiego

9./ obszar A

Program rewitalizacji budynku mieszkalnego wielorodzinnego z usługami na parterze i garażami w poziomie piwnic przy ul. Szpitalnej Nr 85/87 – projekt ma na celu poprawę estetyki budynku mieszkalnego, a także ułatwienie i podniesienie jakości życia jego mieszkańców. Ponadto stworzy lepsze warunki dla właścicieli zakładów usługowych na parterze do pozyskiwania nowych klientów oraz wzmocnienia pozycji konkurencyjnej w stosunku do pozostałych zakładów działających w tej samej branży. Modernizacja garaży przyczyni się również do poprawy bezpieczeństwa posiadaczy samochodów, a także samych mieszkańców. Prace w ramach rewitalizacji budynku z pewnością sprawią,

że wzrośnie jego atrakcyjność wśród potencjalnych mieszkańców jako odpowiedniego miejsca do zamieszkania,

10./ obszar A

Plac zabaw ul. Szkolna i Wyzwolenia - działanie ma na celu zapewnienie najmłodszym mieszkańcom Żuromina miejsca do wspólnych zabaw oraz spędzania wolnego czasu. Ponadto, miejsca te pozwolą rodzicom na aktywne spędzanie czasu ze swoimi dziećmi, a co za tym idzie do zacieśniania więzi emocjonalnych między nimi. W związku z lokalizacją placu, możliwe będzie korzystanie z niego przez dzieci szkolne podczas niektórych zajęć lekcyjnych,

11./ obszar A

Wymiana stolarki zewnętrznej w klatkach schodowych ul. Lidzbarska - działania z tego zakresu mają na celu poprawę stanu technicznego istniejących budynków mieszkalnych a także ich wyglądu i estetyki. Tak odnowione budynki mieszkaniowe z pewnością przyczynią się do wzrostu popytu na mieszkania na terenie Żuromina, a tym samym do rozwoju gospodarczego Miasta,

12./ obszar A

Wymiana dociepleń z pokrycia ścian płytami azbestowymi na inne w budynkach położonych przy: ul. Wyzwolenia 21, ul. Wyzwolenia 25, ul. Wyzwolenia 27 - ocieplenia budynków wpływają na odpowiedni poziom ciepła w domu, minimalizują jego straty i wprowadzają do domów odpowiednią cyrkulację powietrza, poprawiając tym samym jakość życia mieszkańców danego budynku. Dom, który wykorzystuje systemy dociepleń jest oszczędny, gdyż dzięki niemu zmniejszają się wydatki na ogrzewanie centralne bądź gazowe. Ponadto azbest jest odpadem niebezpiecznym, usunięcie płyt azbestowych z budynków i zastosowanie nowych technologii wpłynie korzystnie na poprawę środowiska naturalnego

13./ obszar A

Rewitalizacja budynku - Wspólny Dom Funkcjonalność i Estetyka,

14./ obszar A,B

Modernizacja budynków Starostwa Powiatowego położonych w Żurominie przy ul. Olszewskiej 7, ul. Olszewskiej 9/11, ul. Pl. Piłsudskiego 4.

Aktualny stan techniczny budynków starostwa nie jest zadowalający. Konieczna jest jego renowacja i przeprowadzenie działań umożliwiających jego dalsze funkcjonowanie. Wpłynie to na warunki pracy osób tam zatrudnionych, a jednocześnie poprawi estetykę i funkcjonalność budynku.

W ramach przedsięwzięcia planuje się następujące działania:

- Budynek przy ul. Olszewskiej 7 – Nadbudowa budynku administracyjnego z częścią biurowo – garażową (nr ewid. budynku 617/4;1) i częścią warsztatową (nr ewid. budynku 617/4;2) wraz z jego termomodernizacją, utwardzeniem placu oraz ogrodzeniem.
- Budynek przy ul. Olszewskiej 9/11 – Przebudowa więźby oraz pokrycia dachowego budynku biurowego wraz z jego termomodernizacją.
- Budynek przy Pl. Piłsudskiego 4 – Nadbudowa budynku Starostwa Powiatowego wraz z jego termomodernizacją.

15./ obszar B

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, poprawa standardów życia, poprawa wartości funkcjonalnej i technicznej budynku szpitala – obecnie nowoczesna architektura szpitala musi dążyć do osiągnięcia kompromisu pomiędzy oczekiwaniami pacjentów i personelu medycznego oraz wymogami ekonomicznymi, techniczno-technologicznymi i normami prawnymi. W ramach działania należy rozpocząć rozeznanie aktualnych, a także określić dla nich model funkcjonalny, przeprowadzić remonty i adaptacje obiektów już istniejących. Ważne jest również zapewnienie zieleni rekreacyjnej w sąsiedztwie wraz z odpowiednim wyposażeniem, aby pacjent przebywając w szpitalu czuł się blisko natury. Modernizacja budynku szpitala przyczyni się zatem do poprawy standardów świadczonych usług, ale również do poprawy warunków bezpieczeństwa pacjentów i życia mieszkańców Żuromina,

16./ obszar B

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, poprawa standardów życia, poprawa wartości funkcjonalnej i technicznej budynku przychodni – istniejący stan budynku przychodni nie spełnia ogólnie obowiązujących norm technicznych. W związku

z tym konieczna jest jego modernizacja, która przyczyni się do poprawy jakości świadczonych usług, jak również do poprawy bezpieczeństwa pacjentów. Ponadto dzięki renowacji budynku, przychodnia stanie się atrakcyjniejsza dla mieszkańców z okolic, którzy do tej pory korzystali z usług innych przychodni.

17./ obszar C

Projekt zagospodarowania parku miejskiego przy ul. Zielonej w Żurominie,

18./ obszar C

Wymiana stolarki zewnętrznej w klatkach schodowych ul. Targowa,

19./ obszar C

Poprawa stanu infrastruktury instytucji publicznych znajdujących się na ul. Lidzbarskiej z uwzględnieniem poprawy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie ZSP – obiekty użyteczności publicznej mają bezpośredni wpływ na wizerunek miasta i odpowiadają za jego postrzeganie na zewnątrz. Często są swoistym identyfikatorem miejscowości. W związku z tym władze Żuromina przewidują modernizację budynków instytucji publicznych, które są wizytówką miasta, w celu poprawy ich wizerunku w oczach osób spoza terenu gminy. Ponadto, działanie ma na celu poprawę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie ZSP, która ma promować wśród uczniów szkoły aktywny tryb życia i pozwoli na rozwijanie ich umiejętności sportowych w zakresie konkretnych dyscyplin sportowych,

20./ obszar D

Wymiana stolarki zewnętrznej w klatkach schodowych ul. Żeromskiego,

21./ obszar D

Docieplenie stropodachów w budynkach wielorodzinnych na osiedlu „Żeromskiego” – docieplenia zastosowane w budynkach sprawiają, że w zimie budynek zatrzymuje we wnętrzu ciepło, które dzięki dobrej izolacji nie ucieka na zewnątrz. W lecie natomiast gorące powietrze i wilgoć nie napływa do środka. Ocieplenia budynków wpływają ponadto na odpowiedni poziom ciepła w domu, minimalizują jego straty i wprowadzają do domów odpowiednią cyrkulację powietrza, poprawiając tym samym jakość życia mieszkańców danego budynku. Dom, który wykorzystuje systemy dociepleń jest zarówno oszczędny, jak i estetyczny, ponieważ obecnie wykonywane wykończenia ociepleń pozwalają

na efektowne wykończenie budynków w niemal dowolny sposób i w dowolnym kolorze z dostępnej palety barw,

22./ obszar D

Plac zabaw przy ul. Żeromskiego - działanie ma na celu zapewnienie najmłodszym mieszkańcom Żuromina miejsca do wspólnych zabaw oraz spędzania wolnego czasu. Ponadto, miejsca te pozwolą rodzicom na aktywne spędzanie czasu ze swoimi dziećmi. Udział w zabawach ruchowych wpływa na zbalansowane, zdrowe i fizycznie aktywne dzieci. Bardzo ważne są pierwsze lata życia dziecka. Istnieją poważne dowody, że okoliczności w pierwszych latach życia mają wpływ na zdrowie dzieci, naukę i sposób rozwiązywania trudności w późniejszym życiu. Zabawa odgrywa pozytywną rolę w tym rozwoju. Wpływa bowiem na korzystny fizyczny i emocjonalny rozwój u dzieci; rozwija koordynację ruchów i stymuluje intelektualny, emocjonalny i socjalny rozwój. Z placu korzystać będą mogły również osoby niepełnosprawne, dla których mało jest miejsc do spędzania czasu wolnego.

VIII. PLANOWANE REZULTATY

Głównym celem rewitalizacji Żuromina jest wyprowadzenie wskazanych obszarów ze stanu kryzysowego poprzez zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy, rozwój i modernizację infrastruktury służącej rozwojowi funkcji kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych oraz edukacyjnych przy równoczesnej trosce o ochronę stanu środowiska naturalnego warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo – społeczny. Działania te doprowadzą nie tylko do poprawy stanu obszarów uznanych za kryzysowe, ale w głównej mierze przyczynią się do wzrostu atrakcyjności miasta Żuromin na tle innych miast powiatu, a nawet województwa.

Program rewitalizacji będzie realizowany w sferach:

- gospodarczej,
- społecznej,

- przestrzennej.

W sferze gospodarczej należy doprowadzić do:

- wzrostu aktywności regionu, atrakcyjności dla turystów, inwestorów i mieszkańców,
- rozwoju nowych funkcji zdegradowanych obszarów,
- zwiększenia wykorzystania potencjału turystycznego i kulturalnego,
- wsparcia wyznaczonych obszarów, które w znaczący sposób wpływają na ekonomiczną i społeczną aktywność otoczenia,
- tworzenia przyjaznego środowiska dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- podwyższenie standardów mieszkaniowych,
- poprawę funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych,
- poprawę infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, terenów zielonych, sportowych połączonych z działalnością gospodarczą.

W sferze społecznej należy doprowadzić do zapobiegania i przeciwdziałania niepożądanym zjawiskom w tym:

- tworzenie bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miasta,
- poprawa wizerunku i tożsamości lokalnej mieszkańców,
- wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z miastem oraz ich integracji,
- poprawy stanu bezpieczeństwa i jakości życia,
- tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miasta - przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- podniesienia kwalifikacji mieszkańców terenów zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- rozbudowa infrastruktury umożliwiającej rozwój fizyczny jak i intelektualny społeczności lokalnej,

- zwiększenia możliwości zatrudnienia, w tym przez intensyfikację funkcji usługowych i handlowych w obsłudze mieszkańców oraz ruchu turystycznego, poprawy jakości środowiska.

W sferze przestrzennej należy doprowadzić do:

- poprawy jakości i atrakcyjności przestrzeni miejskiej (place, ulice, skwery, wnętrza posesji),
- stworzenia wizerunku miasta atrakcyjnego turystycznie i generującego dochody,
- zwiększenia konkurencyjności przestrzeni jako potencjalnych lokalizacji,
- zmniejszenie obszaru dysproporcji w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru,
- adaptację nieużywanych budynków na cele gospodarcze, społeczne i kulturalne,
- stworzenia społecznie i wizualnie atrakcyjnego środowiska o silnej tożsamości miejsca.

Realizacja projektów ustalonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Żuromin będzie poddawana okresowej weryfikacji dokonywanej na podstawie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania. Poniżej przedstawiono tylko te wskaźniki, które wykorzystywane będą w ramach oceny działań miasta Żuromin.

wskaźniki produktu:

- powierzchnia zmodernizowanej lokalnej bazy edukacyjnej, kulturalnej,
- powierzchnia wybudowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym,
- liczba dzieci uczęszczających do szkoły,
- liczba budynków poddanych renowacji,
- liczba projektów walki z przestępczością i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców,
- liczba projektów dotyczących porządkowania publicznej przestrzeni miejskiej,
- liczba utworzonych miejsc pracy na obszarach rewitalizowanych, w tym kobiety,
- liczba odnowionych budynków mieszkalnych,
- liczba budynków poddanych renowacji,
- liczba budynków poddana termo-renowacji,

- powierzchnia budynków poddana termo-renowacji,

wskaźniki rezultatu:

- poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej, budynków oraz elementów małej infrastruktury,
- poprawa komunikacji na rewitalizowanym terenie,
- wzrost liczby dzieci uczęszczających do przedszkola i szkoły,
- stworzenie nowych miejsc pracy,
- poprawa warunków nauczania,
- wzrost znaczenia rewitalizowanych dzielnic na tle miasta i regionu,
- zwiększenie oferty programowej w zakresie edukacji, kultury,
- wzrost poziomu bezpieczeństwa,
- zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców,
- liczba nowych przedsiębiorstw,
- zmniejszenie liczby osób dotkniętych problemem uzależnień od alkoholu i narkotyków,
- liczba osób korzystająca z obiektów poddanych rewitalizacji,
- liczba przestępstw w mieście,
- wskaźnik wykrywalności przestępstw,
- powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji.

wskaźniki oddziaływania:

- wskaźnik bezrobocia wśród mieszkańców obszarów zrewitalizowanych,
- migracje z terenów poddanych rewitalizacji,
- liczba mieszkańców na terenie zrewitalizowanym,
- wskaźnik wykształcenia wśród mieszkańców terenów zrewitalizowanych,
- liczba utrzymanych miejsc pracy (w ciągu 2 lat),
- liczba utrzymanych punktów usługowych (w ciągu 2 lat).

IX. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU

1. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU

Z punktu widzenia efektywności realizacji założeń zawartych w *Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Żuromin na lata 2007-2015* niezwykle ważne będzie odpowiednie monitorowanie oraz przeprowadzanie okresowej oceny postępów w jego realizacji.

W tym celu określono następujący system monitorowania Programu:

- w Programie określono zestaw wskaźników wraz z ich miarami w zakresie produktów, rezultatów,
- w procesie opracowywania Programu dokonano diagnozy stanu obecnego, co umożliwi, przy pomocy wybranych wskaźników, zbadać wpływ realizacji Programu na zmiany zachodzące na obszarach rewitalizowanych,
- jednostką odpowiedzialną za monitorowanie Programu będzie specjalny Zespół Zadaniowy powołany zarządzeniem Burmistrza, w skład którego wejdą pracownicy Urzędu Miasta i jednostek budżetowych,
- okresowa i końcowa ocena realizacji Programu będzie dokonywana przez Radę Miasta na podstawie przedstawionych przez Burmistrza raportów z realizacji Programu (rocznych i końcowego).

Ponieważ Program jest swego rodzaju strategią rozwoju zbudowaną dla określonych w nim obszarów, będzie podlegał aktualizowaniu wraz ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na jego realizację. Proces aktualizacji Programu będzie się opierał na zasadach wypracowanych w trakcie jego tworzenia, tzn. z inicjatywą wprowadzenia zmian będzie mógł wystąpić każdy podmiot, który w jakikolwiek sposób jest związany z obszarem realizacji Programu. Za techniczne przygotowanie wszelkich niezbędnych materiałów będzie odpowiedzialny Zespół Zadaniowy, który po uzgodnieniu przygotowanych dokumentów z Burmistrzem przedstawi je Radzie Miasta do zaakceptowania.

Monitorowanie wdrażania programu oraz ocena skuteczności prowadzone będą na podstawie wskaźników finansowych i rzeczowych w odniesieniu do realizacji poszczególnych projektów, a także na podstawie innych informacji uzyskanych od instytucji wdrażającej program.

Ocena efektywności wdrażania obejmie przede wszystkim: wpływ realizacji poszczególnych zadań i projektów na sytuację społeczno-gospodarczą miasta,

efektywność i skuteczność wykorzystania środków na realizację projektów i zadań, efektywność i skuteczność wszystkich działań instytucji wdrażającej program, beneficjentów i partnerów biorących udział w realizacji projektów.

2. KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Do monitorowania, oceny realizacji programu jego aktualizacji uruchomiona zostanie procedura konsultacji społecznych, aby istniała szansa wprowadzenia do programu dodatkowych projektów i inicjatyw.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Żuromin na lata 2007-2015 będzie ciągle żywy i otwarty na wszelkie nowe inicjatywy lokalne. Celem komunikacji społecznej będzie informowanie mieszkańców o realizacji Programu, uzyskiwanie propozycji zadań, których realizacja jest pożądana przez społeczność, partycypacja społeczności lokalnej w rewitalizacji, zachęcenie do aktywnego udziału w programowaniu, wdrażaniu i ocenie skutków realizacji Programu.

Ponadto, komunikacja społeczna będzie miała na celu:

- zapewnienie równego dostępu do informacji wszystkim partnerom,
- zachęcanie do aktywnego uczestniczenia w procesie rewitalizacji w różnych formach dostępnych dla poszczególnych partnerów,
- prowadzenie do budowania wzajemnego zaufania i sieci współpracy wśród partnerów nakierowanej na wyszukiwanie wspólnych celów i dążenie do skutecznego ich osiągnięcia,
- opieranie się na ciągłej wymianie informacji między podmiotami, która powinna niwelować ewentualne konflikty oraz prowadzić do zawierania kompromisów, w których każda ze stron coś zyskuje.

X. PODSUMOWANIE

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej stworzyło możliwość korzystania ze wsparcia funduszy strukturalnych UE, których środki mogą przyczynić się do przyspieszenia rozwoju gospodarczego, a przede wszystkim do podwyższenia standardu życia jego mieszkańców.

Wykorzystywanie tych funduszy zależy w głównej mierze od ilości i jakości projektów zgłaszanych do realizacji przez uprawnione podmioty. Wszystkie projekty zgłaszane do funduszy strukturalnych muszą wynikać z zapisów programów operacyjnych, w tym zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, który określa cele, kierunki oraz zasady i wysokość wykorzystywania środków.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Żuromin na lata 2007-2015 jest prezentacją głównych kierunków planowanych działań rewitalizacyjnych w odniesieniu do obszarów uznanych na terenie miasta Żuromin jako obszary podlegające interwencji. Ponadto, głównym przesłaniem programu jest wyzwolenie dodatkowych inicjatyw i działań ze strony podmiotów prywatnych, organizacji i stowarzyszeń oraz wspólnot mieszkaniowych.

Należy bardzo wyraźnie zaznaczyć, że zarówno obszary wytypowane w Programie jako w pierwszej kolejności przeznaczone do rewitalizacji, jak również mieszkańcy Żuromina mają duży niewykorzystany potencjał. Działania samorządu mają na celu aktywizację tego tkwiącego w społeczności lokalnej potencjału, z zastosowaniem elementów wsparcia i ukierunkowania rozwoju na pola pożądane z punktu widzenia interesu publicznego. Środki Unii Europejskiej przeznaczone na rewitalizację z pewnością pozwolą rozwinąć ten potencjał z pożytkiem dla całego miasta.